

Aktivni lastniki gozdov in njihov prispevek k prehodu v brezogljikno družbo

V poletnih mesecih je Državni zbor sprejel Resolucijo o dolgoročni podnebni strategiji Slovenije do leta 2050. Tako sledimo zavezam Pariškega sporazuma in zavezi dolgoročne podnebne politike Slovenije »Slovenija in zdrav planet« ter Uredbe EU o upravljanju Energetske unije in podnebnih ukrepov. V Resoluciji smo si postavili cilj, da bomo do leta 2050 dosegli neto ničelne emisije oz. podnebno nevtralnost, kar pomeni, da bodo tudi pri nas ponori emisij enaki kot preostale antropogene emisije toplogrednih plinov. Skupne neto ničelne emisije pa lahko dosežemo le v sodelovanju z različnimi sektorji, kot so energetika, industrija, promet, gradbeništvo, kmetijstvo, sektor za ravnanje z odpadki, sektor rabe in spremembe rabe zemljišč ter gozdarstvo (LULUCF).

Gozdovi so eden najpomembnejših ponorov ogljika. Ko drevo prirašča oziroma se njegova biomasa povečuje, prihaja do aktivne vezave ogljika. Zdravi in vitalni gozdovi priraščajo hitreje in letna vezava ogljika je večja. Pri določeni starosti dreves pa nastane kulminacija volumenskega prirastka. Takrat se začne letni ponor ogljika zmanjševati, dokler drevo končno ne odmre in začne propadati. S tem pa se začne proces počasnega sproščanja v lesno biomaso vezanega ogljika.

Na proces zadrževanja ogljika v lesu vplivamo z ustreznim izkoriščanjem gozdov za lesno surovino, ki je nato uporabljena za izdelavo lesnih izdelkov in v končni fazi za pridobivanje energije. Zato sta za zagotavljanje nege in stabilnosti gozdov ter povečevanje materialne in energetske učinkovitosti ključnega pomena predelava lesa in raba lesnih izdelkov. Predelava lesa je energetsko nezahteven proces in v lesnih izdelkih se ogljik ohranja ter tako z uporabo izdelkov in objektov iz lesa prispevamo k daljšemu zadrževanju ogljika in posledično zmanjšanju emisij toplogrednih plinov.

Raziskava o tokovih okroglega lesa v Sloveniji, objavljena v tej številki revije, kaže, da se v zadnjih dveh letih izvoz okroglega lesa in delež izvoza glede na proizvodnjo zmanjšujeta, hkrati pa se povečuje njegov uvoz. Oboje se odraža v povečanem obsegu predelave oz. porabe okroglega lesa, kar bi bil lahko znak oživitve naše domače lesne industrije. A obseg proizvodnje gozdnih lesnih sortimentov je trenutno še vedno odvisen predvsem od sanitarnega poseka in je, še posebno v gozdovih v zasebni lasti, premajhen glede na razpoložljivo lesno zalogo in načrtovani morebiten posek. Lastniki gozdov (mali in veliki posestniki) bi se torej morali zavedati, da z lastništvom posledično prevzemajo določeno družbeno odgovornost. S pravočasnim posekom in spravilom lesa iz svojih gozdov prispevajo pomemben delež v sklopu celotne gozdno-lesne verige in tako sodelujejo pri ustvarjanju dodane vrednosti na področju okolja, družbenega razvoja in tudi krožnega gospodarstva.

dr. Mitja SKUDNIK in dr. Polona HAFNER